

Gmina Trzebnica

Plan Odnowy Miejscowości Będkowo

Wrocław, luty 2008r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
1.	Krótką charakterystyka Gminy.....	6
1.1.	Położenie.....	6
1.2.	Rys historyczny.....	10
1.3.	Środowisko.....	11
1.4.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.....	12
1.5.	Sfera społeczna.....	17
1.6.	Gospodarka i rolnictwo.....	22
2.	Inwentaryzacja zasobów wsi Będkowo.....	26
2.1.	Położenie.....	26
2.2.	Środowisko.....	27
2.2.1.	Wody.....	27
2.2.2.	Gleby.....	27
2.2.3.	Lasy.....	27
2.3.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.....	28
2.3.1.	Transport i komunikacja.....	28
2.3.2.	Telekomunikacja.....	28

2.3.3.	Ciepłownictwo i gazownictwo	28
2.3.4.	Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja.....	29
2.3.5.	Energetyka.....	29
2.3.6.	Gospodarka odpadami	29
2.4.	Sfera społeczna.....	29
2.4.1.	Oświata	29
2.4.2.	Zdrowie.....	30
2.4.3.	Rekreacja i sport.....	30
2.4.4.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	31
2.5.	Gospodarka	31
2.5.1.	Bezrobocie.....	32
2.5.2.	Turystyka.....	32
3.	Analiza SWOT.....	33
3.1.	Mocne i słabe strony miejscowości	33
3.2.	Szanse i zagrożenia zewnętrzne	34
3.3.	Zidentyfikowane problemy	35
4.	Wizja rozwoju wsi	37
4.1.	Wizja i cele strategiczne.....	37
4.2.	Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych.....	38
5.	Planowane przedsięwzięcia	41
5.1.	Plan działań.....	41
5.2.	Harmonogram zadań.....	42
6.	Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi.....	43
7.	Wykaz tabel i rysunków	45
7.1.	Spis rysunków.....	46
7.2.	Spis tabel.....	46

1. Wstęp

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Będkowo jest dokumentem strategicznym sołectwa i stanowi podstawę jego rozwoju. Plan Odnowy jest także dokumentem planistycznym, przedstawiającym zakres potrzeb oraz zamiarów inwestycyjnych miejscowości w latach 2008-2013.

Celem opracowania jest stworzenie podstaw dla odnowy wsi i jej rozwoju, rozumianych jako poprawa warunków życia i pracy mieszkańców wsi. Ma on posłużyć przy aplikowaniu o środki pomocowe dla sołectwa w ramach Programu Rozwojów Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a także o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Dolny Śląsk.

Dokument składa się z 8 części. Część pierwszą stanowi niniejszy wstęp. W części drugiej zamieszczona jest krótka charakterystyka całej gminy Trzebnica. Kolejna część to inwentaryzacja zasobów miejscowości Będkowo. W kolejnych częściach Planu przedstawione zostały:

- analiza mocnych i słabych stron miejscowości wraz z szansami i zagrożeniami, płynących z otoczenia,
- wizja, misja, cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy,
- potrzeby i priorytety inwestycyjne na lata 2008-2013,
- operacje przedstawione do realizacji przy wykorzystaniu funduszy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (działania pn. Odnowa i Rozwój Wsi, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Będkowo są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym oraz regionalnym, w tym z Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020, a także dokumentami powiatowymi oraz gminnymi: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013 oraz Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica.

Podstawą utworzenia niniejszego Planu Odnowy jest świadomość lokalnej społeczności o charakterze lokalnych zasobów i własnego potencjału. Koncentruje się na przedsięwzięciach, których realizacja zapewni podniesienie standardu życia lokalnej społeczności.

Plan Odnowy został opracowany na podstawie dwóch głównych elementów; z jednej strony są to dane statystyczne dotyczące sfery demograficznej, społecznej, gospodarczej oraz

infrastrukturalnej – na poziomie gminy oraz samej miejscowości Będkowo, z drugiej strony – informacje uzyskane podczas konsultacji społecznych, w tym podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami oraz Sołtysem i Radą Sołecką, a także z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Trzebnica. Na tej podstawie wyznaczone zostały (pożądane i uzasadnione z punktu widzenia lokalnej gospodarki i społeczności) kierunki rozwoju miejscowości.

Również na tej podstawie wypracowano analizę SWOT, która przedstawia silne i słabe strony Będkowa, a także szanse i zagrożenia płynące z zewnątrz. Mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania inwestycji niezbędnych do realizacji na terenie swojej miejscowości, wskazali również hierarchię ich ważności.

Plan Odnowy Miejscowości Będkowo powstał przy udziale mieszkańców miejscowości i przy wyżej wskazanych narzędziach, w okresie od października 2007 do lutego 2008 roku. Będzie obowiązywać w latach 2008-2013.

Przewiduje się, iż Plan ten może być zmieniany bądź uaktualniany w okresie jego obowiązywania w odpowiedzi na zmiany dokonujące się w bardzo dynamicznym otoczeniu gospodarczo-społecznym miejscowości.

1. Krótka charakterystyka Gminy

1.1. Położenie

Gmina Trzebnica położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Jest częścią powiatu trzebnickiego, którego siedziba znajduje się na terenie gminy, w mieście Trzebnica. W skład powiatu wchodzi dodatkowo gminy: Oborniki Śląskie, Prusice, Wisznia Mała, Zawonia i Żmigród.

Gmina Trzebnica jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 200,2 km². Powierzchnia powiatu trzebnickiego wynosi 1025,6 km². Gmina Trzebnica graniczy:

- od wschodu z gminą Zawonia;
- od zachodu z gminami: Oborniki Śląskie, Prusice;
- od północy z gminami Milicz, Żmigród;
- od południa z gminami Długołęka, Wisznia Mała.

Gmina leży na terenie niejednorodnym morfologicznie. Północ gminy tworzy Kotlina Żmigrodzka, a południe – Wzgórza Trzebnickie.

Zagospodarowanie terenu

Pod względem strukturalno-funkcjonalnym, według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (2000 r.), gmina w całości wchodzi w skład strefy obszarów rolno-leśnych o podwyższonych standardach ochrony środowiska i dominujących funkcjach ochronnych oraz turystyczno-rekreacyjnych na terenach nizinnych. Wiodącymi funkcjami gminy są funkcja rolnicza i turystyczno-uzdrowiskowa.

Użytki rolne w gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Trzebnica zajmują 14.441 ha, co stanowi 72,14% gruntów ogółem. Poniższa tabela przedstawia strukturę wykorzystania użytków

rolnych.

Tabela 1 Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Trzebnica

Grunty	Obszar [ha]	Udział [%]
Grunty orne	11.126	77,1
Łąki	1.050	7,3
Użytki zielone	2.255	15,6
RAZEM	14.431	100,0

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r.

Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- Miasto Trzebnica: trzy wybrane obszary, w przygotowaniu są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla dwóch kolejnych obszarów,
- Będkowo: działka nr 6/1, 7/4 i 3 oraz część działek nr 5/5, 140 i 142,
- Masłowiec: działka nr 6/1,
- Skoroszów: działki nr 308/1 i 310 wraz z przyległymi ciekami i drogami,
- Marcinowo: działka nr 306/1 i część działki nr 306/2,
- Komorowo: działki nr 22/1, 23/1, 24, 25,
- Szczytkowice,
- Kobylice,
- Ligota.

W przygotowaniu są kolejne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 1. Mapa Gminy Trzebnica

Źródło: Urząd Miejski w Trzebnicy

Demografia

Liczba ludności zamieszkałej w gminie Trzebnica wyniosła zgodnie z danymi z GUS w 2006 r. 21,903 tysięcy osób. 55,8% mieszkańców powiatu mieszka w mieście Trzebnica. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 110 osób/km² i jest niższa niż gęstość zaludnienia w całym województwie – 145 osób/km².

Struktura płci wskazuje na stosunkowo dużą przewagę kobiet. Na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet. Struktura wieku mieszkańców gminy wskazuje na „starzenie się” ludności na terenie gminy. W miarę upływu czasu obserwuje się proces „starzenia się” ludności Trzebnicy, np. w 1970 r. 40 i więcej lat miało 29,3% mieszkańców, w 1988 r. prawie 33%, zaś w 2002 roku 42,9 %. Obecna sytuacja oznacza, że społeczeństwo Trzebnicy jest starsze wiekiem od większości społeczności miast Polski zachodniej i północnej. W poniższej tabeli zaprezentowana jest struktura wieku w gminie.

Tabela 2. Struktura wieku dla Gminy Trzebnica w 2006 r.

	Ogółem	w wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		Przed-produkcyjnym		produkcyjnym		Po-produkcyjnym		
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
Gmina Trzebnica	21 903	4 562	2 276	14 474	7 059	2 867	2 002	51
tym miasto	12 227	2 204	1 098	8 259	4 131	1 764	1 242	48

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu „Województwo dolnośląskie: podregiony, powiaty i gminy 2007”

Na terenie gminy Trzebnica (stan na koniec 2006 r.) było zarejestrowanych 1 414 osób bezrobotnych, w powiecie natomiast wartość ta wyniosła 5 030 osób. Na 100 pracujących kobiet przypada 97,5 pracujących mężczyzn.

Głównym ośrodkiem osadniczym gminy jest miasto Trzebnica, które zamieszkuje 12 227 osób (2007 r.), co stanowi ponad 55,4% ludności całej gminy. W skład gminy wchodzi 42 mniejsze miejscowości – sołectwa:

Będkowo, Biedaszków Mały, Biedaszków Wielki, Blizocin, Bolescin, Brochocin, Brzezie, Brzyków, Cerekwica, Domanowice, Droszów, Głuchów Górny, Jaszyce, Jaźwiny, Kobylce, Koczurki, Komorowo, Komorówko, Koniowo, Księginice, Kuźniczysko, Ligota, Malczów,

Małuszyn, Marcinowo, Masłowiec, Masłów, Nowy Dwór, Piersno, Raszów, Rzepotowice, Skarszyn, Skoroszów, Sulisławice, Szczytkowice, Świątniki, Taczów Mały, Taczów Wielki, Ujeździec Mały, Ujeździec Wielki, Węgrzynów.

1.2.Rys historyczny

Trzebnica to miasto w woj. dolnośląskim, w powiecie trzebnickim; jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Trzebnica i władz powiatowych.

Osadnictwo na terenie gminy Trzebnica ma bardzo długą historię, sięgającą wiele lat wcześniej niż datuje się naszą erę: wśród Wzgórz Trzebnickich odkryto najstarsze ślady funkcjonowania człowieka w Polsce. Ok. 500 000 lat temu w okolicach Winnej Góry grupa ludzi Homoerectus prowadziła tu zbieracko-myśliwski tryb życia. Owego odkrycia dokonał Michał Burdukiewicz, wrocławski archeolog. Inne wykopaliska wskazują, że w V wieku istniała tu osada słowiańska.

We wczesnym średniowieczu osada wykorzystywała swoje strategiczne położenie na szlaku handlowym z Wrocławia do Poznania. Pierwszy zapis o Trzebnicy pochodzi z 1138 roku, wówczas nosiła ona nazwę Trebnicha.

Decydujące znaczenie dla rozwoju osady miało ufundowanie w 1202 r. klasztoru i kościoła. Fundatorami owych obiektów byli książę Henryk Brodaty i jego małżonka Jadwiga. W 1203 wprowadziły się do niego pierwsze zakonnice i tym samym opactwo trzebnickie stało się pierwszym żeńskim klasztorem cysterskim na ziemiach polskich.

Od XIII w. rozpoczęto lokację miejscowości na prawie niemieckim, Trzebnica prawa miejskie otrzymała w 1250 roku. Na przełomie XIII i XIV wieku miasto otoczono obwarowaniami, które połączyły się z umocnieniami zamkowymi. Zabudowa miasta była drewniana z wyjątkiem parafialnego kościoła Św. Piotra i Pawła. W XIV w. Trzebnica jako należąca do księstwa oleśnickiego stała się lennem króla czeskiego Jana Luksemburczyka. Od XIV w. Trzebnica stała się ośrodkiem kultu św. Jadwigi Śląskiej.

Wiek XV był dla miasta okresem klęsk. Trzebnica została zniszczona w walkach z husytami, a następnie ponownie przez wojska Macieja Korwina. Od 1526 r. miasto przeszło pod władzę Habsburgów. Odbudowę i rozwój miasta przerwała ponownie wojna trzydziestoletnia, potem zaś przejście Śląska pod panowanie Prus, co miało miejsce w 1740 roku.

W 1703 r. urodziła się w Trzebnicy Maria Karolina Leszczyńska, córka króla Polski

Stanisława Leszczyńskiego, późniejsza żona Ludwika XV i królowa Francji.

W 1810 r. cysterki zostały zmuszone do opuszczenia klasztoru – było to związane z wystosowaniem dekretu sekularyzującego obejmującego całe terytorium Królestwa Pruskiego.

W XIX w. Trzebnica przeżyła rozkwit: wielkie znaczenie w tym okresie miał dla miasta przemysł włókienniczy, powstały tu także bank oraz drukarnia. W połowie XIX w. nastąpiła zmiana w gospodarczym rozwoju miasta, które przekształciło się w uzdrowisko (Zdrój św. Jadwigi). W 1886 r. miasto uzyskało połączenie kolejowe z Wrocławiem, w 1897 r. rozpoczęto elektryfikację, a w 1910 r. uruchomiono gazownię miejską.

W czasie drugiej wojny światowej Trzebnica podzieliła los innych miejscowości tego terenu; w 1945 roku do Trzebnicy wkroczyły wojska sowieckie. W wyniku wojny Trzebnica została zniszczona w 75%. Od 20 kwietnia do początków czerwca 1945 roku Trzebnica była pierwszą siedzibą władz województwa dolnośląskiego (na czele z wojewodą Stanisławem Piaskowskim). Po II wojnie światowej gmina stała się częścią Polski.

1.3. Środowisko

Gleby

Na terenie gminy występuje zróżnicowanie rodzajów gleb. Gleby urodzajne, I-III klasy bonitacyjnej, stanowią 74,2% powierzchni użytków rolnych. Dominującymi uprawami są: pszenica ozima i jara, kukurydza, jęczmień, rzepak, mieszanki zbożowe, buraki cukrowe i ziemniaki.

Na południu na zboczach Wzgórz Trzebnickich występują najżyźniejsze gleby – brunatne i bielicowe. W centralnej części gminy występują gleby bielicowe, brunatne, czarnoziemny oraz gleby naglinne. Na północy dominują gleby lekkie o małej żyzności. W dolinach cieków wodnych występują mady. Są one zdecydowanie częstsze na północy gminy ze względu na większe zagęszczenie cieków wodnych.

Wody

Przez teren gminy nie przepływają większe rzeki – jedyne ciek wodny stanowią dorzecza Odry (należą do zlewni Widawy oraz zlewni Baryczy). Zdecydowanie większe ich zagęszczenie występuje na północy gminy. Na obszarze gminy nie istnieje znaczące zagrożenie powodziowe.

Poziom wód gruntowych jest bardzo zróżnicowany w zależności od rodzaju terenu i jego ukształtowania. Woda występuje na poziomie płytszym niż 1 metr w obniżeniach, na poziomie 1-4 m na terenach równinnych, 2-5 m na obszarach piasków sandrowych oraz nawet na głębokości

14,5 m w wyższych partiach utworów lessowych (południowa część Wzgórza Trzebnickiego).

Przez teren gminy przepływają następujące cieki podstawowe: Brzeźnica, Jesionka, Sąciecznica, Lipniak, Głęboka Woda, Sowa, Włóknica, Polska Woda, Grochówka, Głęboki Rów, Jagodnica, Ława, Mleczna, Zdrojna, Kątna, Rudawa. Głównym dopływem Baryczy z terenu gminy jest Sąciecznica. Cieki te wskutek roztopów wiosennych, długotrwałych lub ulewnych deszczy stwarzają zagrożenie powodziowe zatapiając położone wzdłuż nich łąki i pola uprawne oraz niżej położone zabudowania mieszkalne i gospodarcze.

Sieć hydrologiczna nie posiada znaczenia rekreacyjnego. Jedynie źródła wód mineralnych mogą być traktowane jako zasób naturalny. Występujące tu wody kwalifikują się do wód słabo zmineralizowanych, ale odkryto również ciepliczą solankę. Na chwilę obecną wody te nie są eksploatowane.

Klimat

Okolice Trzebnicy znajdują się w Lubusko-Dolnośląskim regionie klimatycznym. Klimat jest tu łagodny, umiarkowanie ciepły i wilgotny. Ważną cechą klimatu trzebnickiego jest jego duża zmienność i aktywność atmosferyczna, szczególnie w okresie zimowym. Kontrasty te to przede wszystkim spore skoki ciśnienia atmosferycznego, wahania temperatury oraz zmienność wilgotności powietrza.

Średnia wieloletnia temperatura stycznia kształtuje się w Trzebnicy w granicach od -1 do -3°C, natomiast lipca – waha się od +17 do +19°C. Średnia temperatura roku oscyluje między 7 a 9°C.

Obszary leśne

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Trzebnica wynosi 14,83 %, większość lasów skoncentrowana jest w północnej części gminy. Drzewostan stanowią równorzędnie gatunki liściaste (dąb szypułkowy, buk zwyczajny, grab zwyczajny, brzoza brodawkowata) i iglaste (sosna zwyczajna). Warstwę krzewów prezentują: leszczyna pospolita, jarzębina pospolita i będąca pod częściową ochroną - kruszyna pospolita. W części południowowschodniej gminy znajduje się rezerwat przyrody „Las Bukowy w Skarszynie” o pow. 23,7 ha. W pobliżu miasta projektowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Trzebnickie (w inwentaryzacji przyrodniczej z 2004 pod nazwą „Buczyna Trzebnicka”).

1.4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Gmina posiada dobrze rozwinięty system drogowy. Przez terytorium gminy przechodzą dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 5 Poznań-Wrocław,
- droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica-Olsztyn,

oraz droga wojewódzka:

→ droga wojewódzka nr 340, relacji Ścinawa-Oleśnica. Ponadto, przez teren gminy biegną również drogi o niższych parametrach: 17 dróg powiatowych oraz 47 dróg gminnych.

Droga krajowa nr 5 stanowi jednocześnie element międzynarodowej drogi samochodowej E261, co zapewnia jeszcze większą dostępność gminy. Głównym, lokalnym węzłem drogowym łączącym drogi o niższej kategorii jest miasto Trzebnica.

Komunikacja kolejowa

Miasto Trzebnica połączone jest linią kolejową z Wrocławiem, jednakże w chwili obecnej linia ta nie jest czynna. Z tego względu komunikacja publiczna ogranicza się tylko do połączeń autobusowych. Istnieją jednak plany utworzenia samorządowych kolei dolnośląskich, a uruchomienie połączenia Wrocław-Trzebnica jest planowane jako jedno z pierwszych zadań owej kolei.

Komunikacja autobusowa

Gmina posiada połączenia autobusowe zarówno wewnątrz gminy, z sąsiednimi gminami, jak i dalekobieżne z innymi województwami. Głównym ośrodkiem komunikacyjnym jest Trzebnica, zaś najważniejszym połączeniem Trzebnica-Wrocław.

Pozytywny wpływ na dostępność komunikacyjną gminy ma bliskość Wrocławia (24 km od miasta Trzebnica), który jest głównym węzłem komunikacyjnym w województwie.

Gazownictwo

Ogólna długość sieci gazowej na terenie gminy wynosi 34 km. Ogólna liczba przyłączy do

sieci wynosi 1016, z czego 949 do domów mieszkalnych.

Zaopatrzenie w wodę

Gminę Trzebnica w zakresie zaopatrzenia w wodę obsługują dwa przedsiębiorstwa wodociągowe. W północnej części gminy zaopatrzenie w wodę świadczy Zakład Budżetowy Związku Gmin Bychowo posiadający swą siedzibę w Prusicach. Obsługuje on następujące miejscowości: Małuszyn, Marcinowo, Rzepotowice, Brzyków, Szczytkowice, Komorowo, Komorówko, Domanowice, Droszów, Malczów. Wodociąg dochodzi także do miasta Trzebnica, lecz na dzień dzisiejszy woda z tego źródła nie zasila sieci miejskiej. Woda do powyższych miejscowości dostarczana jest systemem rurociągów i przepompowni z ujęć wody w miejscowości Bychowo.

Pozostała część gminy w zakresie dostarczania wody obsługiwana jest przez Usługi Komunalne WodNik Sp. z o.o.

Zaopatrzenie gminy Trzebnica w wodę następuje poprzez następujące wodociągi:

Wodociągi grupowe:

- wodociąg grupowy Ligota Trzebnicka, Masłów obejmuje swoim zasięgiem ww. wsie. Wodociąg ten korzysta z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach w kat. „B” $Q = 25,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 11,6 \text{ m}$. (dec. Nr 61/93),
- wodociąg grupowy Skarszyn, Boleścin, który obejmuje swoim zasięgiem wieś Skarszyn i Boleścin. Ujęcie (dwie studnie czwartorzędowe) o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 40,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 25/1986), zlokalizowane jest na gruntach wsi Skarszyn,
- wodociąg grupowy Blizocin obejmuje swoim zasięgiem wieś Blizocin, Masłowiec, Kuźniczysko, Jaźwiny, Skoroszów. Oparty jest na ujęciu składającym się z dwóch studni trzeciorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 42,8 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 39/1982 r), zlokalizowanych na terenie wsi Blizocin,
- wodociąg grupowy Ujeździec Wielki obejmuje swoim zasięgiem wsie Ujeździec Wielki, Ujeździec Mały, Janiszów, Biedaszków Wielki, Brzezie, Koniowo, Biedaszków Mały, Koczurki. Wodociąg korzysta z ujęcia składającego się z dwóch studni trzeciorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 1977 r.),
- wodociąg grupowy Brochocin obejmuje swoim zasięgiem wsie Brochocin, Taczów Wielki, Taczów Mały, Będkowo i Raszów. Ujęcie składa się z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 82/1984r),

- wodociąg grupowy Księginice obejmuje swoim zasięgiem wsie Księginice, Kobylice i Jaszyce. Ujęcie, z którego korzysta wodociąg, składa się z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 10,0$ m³/h (dec. 25/1980r.).

Pozostałe miejscowości Gminy Trzebnica zaopatrywane są z sąsiednich miejscowości zlokalizowanych poza terenem gminy Trzebnica:

- Wieś Domanowice – woda dostarczana jest z miejscowości Kaszyce Wielkie gmina Prusice,
- Komorów, Komorówko i Szczytkowice z Brzykowa – dostawa wody odbywa się z terenu gminy Prusice,
- Marcinowo – dostawa wody następuje z wodociągu grupowego „Bychowo” z terenu gminy Prusice,
- Głuchów Górny – dostawa wody następuje z wodociągu grupowego Czachowo z terenu Gminy Zawonia.

Wodociągi zbiorowe:

- wodociąg zbiorowy Cerekwica zaopatrujący w wodę wieś Cerekwica, opiera się na ujęciu składającym się z 2 studni o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 40,0$ m³/h (dec. nr 80/1983). Ujęcie zlokalizowane jest na gruntach wsi Cerekwica,
- wodociąg zbiorowy Piersno: wodociąg wiejski oparty na wodach źródłanych o wydajności $Q_e = 11,4$ m³/h.

W większości wypadków istniejąca infrastruktura gwarantuje zaspokojenie przewidywanego zapotrzebowania na wodę. Planowana jest także rozbudowa niektórych wodociągów.

Kanalizacja

Miasto Trzebnica posiada system kanalizacji ogólnospławnej, która przejmuje wody opadowe i ścieki sanitarne.

Oczyszczalnia ścieków w Trzebnicy jest oczyszczalnią mechaniczno – biologiczną ze wspomaganiami chemicznymi. Została przekazana do użytku w grudniu 2000 roku. Na jej terenie znajduje się punkt zlewny fekalii, do którego ścieki dowożone są wozami asenizacyjnymi. Do oczyszczalni trafiają zarówno ścieki przemysłowe z zakładów pracy jak i ścieki bytowe

gospodarcze z terenu całego miasta. Do oczyszczalni w Trzebnicy podłączono w 1997 roku miejscowość Księginice.

Pozostałe miejscowości gminy Trzebnica nie posiadają systemowych urządzeń do odprowadzania ścieków. Najczęściej stosowanymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowo-gospodarczych są suche ustępy, bezodpływowe osadniki gnilne okresowo opróżniane oraz osadniki wykonane jako doły chłonne. Na terenie gminy znajdują się również oczyszczalnie przydomowe oraz przyzakładowe.

Planowana są do realizacji następujące inwestycje:

- Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ujeźdźcu Wielkim (2006 - 2010 r.)
- Budowa kanalizacji i oczyszczalni w Skarszynie (2008 - 2011 r.)

W niektórych wsiach istnieją odcinki kanalizacji deszczowej, którą wody opadowe odprowadzane są do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych.

Źródła energii

Sieć energetyczna gminy Trzebnica składa się z linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji transformatorowych (w większości należących do ZEW S.A.). Istniejąca sieć posiada moc zainstalowaną 22,697 MVA. Moc ta zaspakaja bieżące potrzeby gminy, natomiast nie jest jeszcze wystarczająca w stosunku do zamierzeń urbanistycznych gminy, zawartych w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka odpadami

Stan gospodarki odpadami w gminie uznać można za uporządkowany. Na terenie gminy istnieje jedno wysypisko odpadów komunalnych, spełniające stawiane tego typu obiektom wymogi. Jest ono położone we wsi Jaszyce i obsługuje miasto i gminę. W związku z wyznaczonym nieprzekraczalnym terminem zamknięcia składowiska, na zlecenie urzędu została opracowana "Dokumentacja określająca techniczne warunki zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Jaszyce". W procesie zamknięcia składowiska wykonane zostaną prace rekultywacyjne mające na celu zabezpieczenie składowiska odpadów przed jego szkodliwym oddziaływaniem na środowisko naturalne.

W ostatnich latach w Marcinowie powstało wysypisko odpadów. Jest to nowoczesny i bezpieczny ekologicznie obiekt. Inwestycja zlokalizowana jest na terenie byłej odkrywkowej kopalni piasku, na gruntach leśnych. W przeważającej części teren przeznaczony pod budowę

stanowiło wyrobisko popiaskowe z nieregularnymi i nadmiernie nachylonymi skarpami grożącymi oberwaniem. Projekt *Budowa składowiska odpadów w Marcinowie wraz z infrastrukturą służącą do segregacji odpadów* był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Podczas II Dolnośląskiej Konferencji pt. „Gospodarka Odpadami w Gminach”, która odbyła się 26 września 2007 r. w Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu, zorganizowanej pod patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego Andrzeja Łosia, zostały wręczone nagrody dla gmin najefektywniej prowadzących selektywną zbiórkę odpadów. Gmina Trzebnica zdobyła II miejsce. Świadczy to o coraz większej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i pokazuje, że sprawy związane z ochroną środowiska nie są mieszkańcom i władzom gminy obojętne.

1.5.Sfera społeczna

Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje:

- 9 przedszkoli, w tym jedno integracyjne oraz jedno specjalne. Wszystkie mieszczą się na terenie miasta Trzebnica,
- 9 szkół podstawowych oraz gimnazjalnych, w tym jeden Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oraz jedna Społeczna Szkoła Integracyjna. Sześć z tych ośrodków znajduje się na terenie miasta Trzebnica, pozostałe zaś mieszczą się w Bolescinie, Ujeźdźcu Wielkim, Kuźniczysku oraz Masłowie,
- 3 szkoły ponadgimnazjalne, w tym Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Wszystkie trzy znajdują się na terenie miasta Trzebnica.

Poniższa tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców gminy objętych Narodowym Spisem Powszechnym w 2002 roku (dane na ten temat dostarczane są wyłącznie przez Spisy Powszechne).

Tabela 3 Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Trzebnica w 2002 roku

Poziom wykształcenia	Liczba ludności	Udział procentowy
Wyższe	1.342	7,39
Policealne	784	4,32
Średnie	4.799	26,42
zasadnicze zawodowe	5.095	28,04
podstawowe	5.286	29,10
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	670	3,69
Nieustalone	189	1,04
Razem	18.165	100,00

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku.

Zdrowie

Na terenie gminy mieści się Szpital im. Św. Jadwigi Śląskiej – jeden z dwóch szpitali na terenie powiatu. Zostały do niego przyłączone w pierwszej połowie tej dekady szpitale wcześniej działające na terenie gminy:

- Ośrodek Replantacji Kończyn, Mikrochirurgii, Chirurgii Ręki i Chirurgii Ogólnej,
- Centrum Rehabilitacyjno-Ortopedyczne,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Dzieci i Młodzieży.

Szpital podlega administracji powiatowej.

Zgodnie z Informatorem Medycznym opracowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy na terenie gminy działają:

- Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego – zakład oferuje usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W zakładzie pracują lekarze 11 specjalizacji. Zakład znajduje się w mieście Trzebnica,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK” - zakład oferuje usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W zakładzie pracują lekarze 2 specjalizacji. Zakład znajduje się w mieście Trzebnica,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego – zakład oferuje usługi w zakresie internistycznym oraz anestezjologii. Zakład mieści się w Ujeźdźcu Wielkim,
- NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF” - poradnia specjalistyczna. Centrum znajduje się w mieście Trzebnica,

- Gabinet USG i mammografii – znajduje się w mieście Trzebnica,
- Gabinet rehabilitacji – znajduje się w mieście Trzebnica,
- 46 lekarzy pracujących w ramach 18 specjalizacji.

Na terenie gminy działa 8 aptek, z czego 7 na terenie miasta Trzebnica oraz jedna w Ujeźdźcu Wielkim.

Ważnym dla regionu obiektem jest również Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej w Będkowie.

Rekreacja i sport

Na terenie Gminy działają następujące kluby sportowe:

- TSSR „Polonia” Trzebnica – klub sportowy piłki nożnej z siedzibą w Trzebnicy; posiada zespoły w kilku kategoriach wiekowych,
- Miejsko Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe – klub sportowy składający się z trzech sekcji (sekcji szachowej, sekcji tenisa stołowego oraz sekcji biegów długich) oraz 10 ogniw (w Biedaszkowie Wielkim, Domanowicach, Będkowie, Brzykowie, Koniowie, Marcinowie, Skaraszynie, Szczytkowicach, Ujeźdźcu Małym, Ujeźdźcu Wielkim); klub działa od 1975 roku,
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Gaudia” Trzebnica – klub sportowy specjalizujący się w żeńskiej siatkówce; posiada drużyny w kilku kategoriach wiekowych,
- LKS Błysk Kuźniczysko – klub sportowy specjalizujący się w piłce nożnej
- TSS AL-CU Trzebnica – klub sportowy specjalizujący się w koszykówce,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Ośrodek Jeździecki „Gozdawa” – ośrodek turystyczno-sportowy organizujący obozy jeździeckie.

Na terenie Gminy istnieje kilka obiektów sportowych, z czego większość należy do ZAPO w Trzebnicy. Najważniejszym tego typu obiektem na terenie Gminy jest Hala Sportowa ZAPO w Trzebnicy.

Działalność Zespołu obejmuje organizację: studia tańca, pracowni ceramicznej, ogniska muzycznego „Allegro”, zajęć aerobiku, stepu i callanetics oraz sekcji samoobrony Yun-Jung-Do i Tekwon-Do.

Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalność kulturalna na terenie gminy jest związana z istnieniem Zespołu Placówek Kulturowych. W jego skład wchodzi:

- Trzebnicki Ośrodek Kultury,
- Bibliotek Miejsko-Gminna,
- Świetlice wiejskie znajdujące się na terenie gminy Trzebnica,
- Kino Polonia.

W gminie istnieją także: Trzebnicka Orkiestra Dęta, Klub Seniora, Klub Nauczyciela, Niemieckie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne. Organizowany jest szereg festynów, koncertów, przeglądów, zabaw i spotkań.

Infrastruktura Zespołu Placówek Kultury obejmuje:

- salę widowiskową na 450 miejsc,
- salę „Retro”,
- wielofunkcyjne sale do organizacji wydarzeń kulturalnych.

Łącznie Zespół dysponuje powierzchnią użytkową wynoszącą 3363 m².

Na terenie miasta Trzebnicy organizowane są również następujące wydarzenia:

- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej,
- Święto Trzebnicy - Trzebnickie Święto Sadów,
- Jazz w Trzebnicy.

Imprezy kulturalne organizowane są głównie w mieście Trzebnica. Z oferty kulturalnej miasta korzystają również mieszkańcy wsi z terenu gminy.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Większość obiektów dziedzictwa kulturowego gminy znajduje się w mieście Trzebnica. Należy tutaj wymienić przede wszystkim:

- Bazylika Św. Jadwigi – kościół zbudowany pod wezwaniem Św. Bartłomieja i Najświętszej Marii Panny. Jest najstarszym sanktuarium na Śląsku i jedną z ważniejszych nekropolii Piastów Śląskich oraz miejscem kultu św. Jadwigi,
- Kaplica Św. Jana,
- Kaplica Św. Jadwigi - jest pierwszym w Polsce obiektem zbudowanym w stylu czysto gotyckim (kaplica wzniesiona w latach 1268–1269). W kaplicy mieści się barokowy sarkofag św. Jadwigi, wykonany z marmuru i alabastru,
- Klasztor – należy do największych budynków klasztornych w Europie Środkowej. Wzniesiony został w latach: 1696–1726 na miejscu pierwotnego, znacznie mniejszego budynku (z początku XIII w.) Od 1870r. pracują tu siostry Kongregacji Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza,
- Kościół Św. Piotra – kościół ufundowany przez możnowładcę Piotra Włostowica (XII w.). Budowla stoi na miejscu drewnianego, a następnie murowanego późnoromańskiego kościoła parafialnego z pierwszej połowy XIII w.,
- Kościół pod wezwaniem Czternastu Wspomożycieli – wzniesiony w 1886r. na miejscu kościółka poświęconego w 1463 r.,
- Rotunda Pięciu Stołów – jest murowanym kręgiem wzniesionym na fundamencie z brył granitowych prawdopodobnie w końcu XIII w.,
- Ratusz – pochodzi z końca 1886r., przebudowany po zniszczeniach wojennych. Dziś jest siedzibą instytucji administracyjnych miasta,
- Zabytkowe budynki – budynki murowane, powstałe w wyniku rozwoju budownictwa w Trzebnicy w II połowie XIX w. Jednym z budynków jest barokowa kamienica z II połowy XVIII w., z ciekawym portalem i głowicami w stylu jońskim, przebudowana w XIX / XX w.

Wśród innych obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy należy wymienić:

- Kościół w Cerekwicy,
- Kościół w Koczurkach,
- Kościół w Koniowie,
- Kościół w Masłowie,
- Muzeum Ludowe w Marcinowie.

Trzebnica leży na Europejskim Szlaku Cysterskim (ciągącym się od Portugalii po Polskę) i

stanowi jego najatrakcyjniejszą część na Dolnym Śląsku.

1.6. Gospodarka i rolnictwo.

Gmina Trzebnica to gmina typowo rolnicza, gdzie użytki rolne zajmują 72,13 % jej powierzchni. Gospodarka gminy opiera się głównie na rolnictwie i sadownictwie. Dzięki atrakcyjnemu ukształtowaniu terenu i walorom turystycznym gmina ma szansę stać się również miejscem wypoczynku i aktywności ruchowej dla przyjezdnych z całej Polski. Już teraz ważną funkcję w gospodarce gminy pełnią usługi turystyczno-uzdrowiskowe.

Średni dochód mieszkańca gminy wynosił w 2005 r. 1445,1 zł, co stanowiło 77,3% średniego dochodu w województwie oraz 82,3% średniego dochodu w kraju. Na terenie gminy Trzebnica (stan na koniec stycznia 2007 r.) było zarejestrowanych 870 osób bezrobotnych (w tym 514 kobiet).

31 grudnia 2006 r. na terenie gminy było zarejestrowanych w rejestrze REGON 1983 podmiotów Gospodarki Narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne). Poniższa tabela przedstawia strukturę tych podmiotów według sekcji.

Na terenie gminy zgodnie z danymi z Narodowego Spisu Powszechnego było zarejestrowanych 2044 gospodarstw, w przeważającej większości gospodarstw indywidualnych. Poniższa tabela przedstawia strukturę gospodarstw pod względem ich wielkości.

Tabela 4 Wielkość gospodarstw Gminy Trzebnica w 2002 roku

Wielkość gospodarstwa	Do 1 ha	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 15 ha	Powyżej 15 ha
Liczba gospodarstw	751	725	332	125	111

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.

Najważniejszymi uprawami na terenie gminy są:

- wśród upraw ziemiopłodów: zboża, ziemniaki oraz warzywa,
- wśród upraw drzew owocowych: jabłonie, wiśnie, śliwy oraz czereśnie,
- wśród upraw krzewów owocowych: porzeczki oraz agrest.

Poziom zużycia nawozów jest coraz niższy. Ilość stosowanych środków ochrony roślin również spada. Gmina ma predyspozycje do rozwoju na swoim terenie rolnictwa ekologicznego, za czym przemawia:

- brak przemysłu,
- niskie zużycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
- bliskość Wrocławia stanowiącego duży rynek zbytu.

Bezrobocie

Podstawowe dane dotyczące stanu bezrobocia w gminie na tle powiatu województwa i kraju prezentują dane zamieszczone w poniższych tabelach. Stopa bezrobocia w powiecie trzebnickim jest większa od średniej stopy bezrobocia w województwie dolnośląskim o ponad trzy punkty procentowe i o niecałe trzy punkty procentowe od średniej dla całej Polski.

Tabela 5 Bezrobocie w gminie na tle powiatu, województwa i kraju

	Liczba bezrobotnych ogółem	Stopa bezrobocia [%]
Gmina	870	b.d.
Powiat	3 401	14,6
Województwo dolnośląskie	127 500	11,8
POLSKA	1 746 600	11,4

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting na podstawie danych PUP Trzebnica (stan na koniec grudnia 2007r)

Wśród bezrobotnych przeważają kobiety (stanowią 60% osób zarejestrowanych), a także osoby bezrobotne długotrwale (również ponad połowa zarejestrowanych). 20% bezrobotnych to osoby poniżej 25 roku życia.

Tabela 6 Struktura bezrobocia na terenie gminy [liczba osób]

	ogółem	w tym kobiety
OGÓŁEM	870	514
z terenów wiejskich	406	240
bezrobotni długotrwale	463	321
do 25 roku życia	189	114

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting na podstawie danych PUP Trzebnica (stan na koniec grudnia 2007r)

Funkcjonujące przedsiębiorstwa

Do głównych pracodawców ze sfery przedsiębiorstw należą:

- REHA-POL-A Sp. z o.o.
- Inspirion Polska Sp. z o.o.
- Tarczyński S.A.
- Bmeters Polska Sp. z o.o.
- "Sady-Trzebnica" Sp. z o.o. PPHU
- Panda Trzebnica Sp. z o.o.

Większość zakładów pracy zlokalizowana jest na terenie miasta Trzebnicy. Zatrudnienie znajduje w nim również ludność z terenów wiejskich gminy.

Tabela 7 Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji (31.12.2006)

Sekcja	Liczba podmiotów
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	65
Przemysł	210
Budownictwo	229
Handel i naprawy	630
Hotele i restauracje	52
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	128
Pośrednictwo finansowe	73
Obsługa nieruchomości i firm	356

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podst. „Województwo dolnośląskie. Podregiony...” (GUS)

Turystyka

Gmina Trzebnica posiada potencjał do rozwoju turystyki. Wynika on zarówno z obecności obiektów dziedzictwa kulturowego, rolniczego charakteru gminy, jak i z obecności wód mineralnych. Trzebnica jest atrakcyjnym celem turystycznym, leżącym na Szlaku Cysterskim a okolicą słynącą z owoców, rolnictwa i walorów turystycznych. Obiekty warte zobaczenia:

- Blizocin: dwór z parkiem,
- Marcinowo: Muzeum Ludowe u Kowalskich,
- Kuźniczysko: drewniany kościół poewangelicki z XVIII w.
- Trzebnica: bazylika św. Jadwigi z klasztorem, Rotunda Pięciu Stołów, kościół św. Piotra i Pawła, Kościółek Leśny pw. Czternastu Świętych Wspomożycieli, Grota Matki Boskiej z Lourdes, Kalwarię Trzebnicką w Lesie Bukowym, Budynki Uzdrawiskowe, Ratusz, Muzeum Regionalne Towarzystwa Miłośników Ziemi Trzebnickiej, Muzeum Kultu św. Jadwigi.

Baza noclegowa

W gminie istnieją cztery hotele, w tym trzy zlokalizowane są w mieście Trzebnica („Pod Platanami”, „Leśny”, „Pod Lwem”), a jeden w Nowym Dworze. Dodatkowo, na terenie miasta znajdują się domki turystyczne, pole namiotowe oraz pole na przyczepy campingowe. Natomiast w Kuźniczysku mieści się gospodarstwo agroturystyczne i szkółka jazdy konnej „Gozdawa”. Drugie gospodarstwo agroturystyczne istnieje w Biedaszkowie Małym.

2. Inwentaryzacja zasobów wsi Będkowo

2.1. Położenie

Wieś Będkowo leży w południowej części gminy Trzebnica, przy granicy z gminą Wisznia Mała. Miejscowość znajduje się w bezpośredniej bliskości miasta Trzebnica, będącego kulturalnym i społeczno-gospodarczym centrum gminy.

Pod względem strukturalno-funkcjonalnym, według planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (2000 r.), wieś leży w całości na terenach wchodzących w skład strefy obszarów rolno-leśnych. Pod względem ochrony środowiska natomiast znajduje się na projektowanym obszarze chronionego krajobrazu.

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzebnica w skład miejscowości wchodzi tereny:

1. ogrodów i sadów – wschodnia oraz północno-zachodnia część wsi,
2. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej – północna część wsi oraz południowo-wschodnia,
3. usług – centrum wsi,
4. przeznaczone do zorganizowanej działalności inwestycyjnej – w centrum i na północy miejscowości,
5. przeznaczone do funkcji mieszkaniowo-usługowej – południowo-zachodnia część wsi,

Poniżej przedstawiona jest mapa internetowa miejscowości.

Rysunek 2 Zdjęcie satelitarne miejscowości Będkowo

Źródło: Google Maps: 2008 DigitalGlobe, <http://maps.google.com>

2.2. Środowisko

Miejscowość leży na terenach rolniczych.

2.2.1. Wody

Przez miejscowość przepływa rzeka Ława.

2.2.2. Gleby

Na terenach wsi Będkowo występują najżyźniejsze gleby, spośród wszystkich gatunków występujących na terenie całej gminy – gleby brunatne oraz bielcowe.

2.2.3. Lasy

W okolicach Będkowa brak jest znaczących skupisk leśnych.

2.3. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.3.1. Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Przez wieś przechodzi droga krajowa nr 5 łącząca Wrocław z Poznaniem. Droga ta również łączy wieś Będkowo z Trzebnicą oraz Wisznią Małą. Dzieli ona miejscowość na dwie części. Będkowo ma połączenie z Węgorzewem poprzez drogę powiatową nr 47536 oraz z drogą nr 508 poprzez drogę gminą nr 4733007. Dodatkowo bliskość miasta Trzebnica, będącego głównym węzłem komunikacyjnym na terenie gminy, zapewnia miejscowości dużą dostępność komunikacyjną.

Komunikacja autobusowa

W Będkowie zlokalizowany jest przystanek autobusowy. Połączenia obsługiwane są przez POLBUS PKS WROCŁAW SP. Z O.O., PKS W WOŁOWIE SP. Z O.O. oraz PKS LESZNO SP. Z O.O.

2.3.2. Telekomunikacja

Mieszkańcy Będkowa posiadają kablową sieć telefoniczną. Uzupełnieniem tej sieci są systemy telefonii komórkowej wszystkich operatorów działających na terenie Polski.

2.3.3. Ciepłownictwo i gazownictwo

Mieszkańcy wsi Będkowo nie korzystają z sieci gazowej. Rozprowadzanie gazu odbywa się metodą bezprzewodową (butle propan-butan).

2.3.4. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Miejscowość zaopatrywana jest w wodę przez wodociąg grupowy Brochocin. W pełni pokrywa on obecne i planowane zapotrzebowanie na wodę na terenie wsi.

2.3.5. Energetyka

Będkowo jest zelektryfikowane. Na terenie miejscowości zlokalizowane są dwie stacje transformatorowe. Wiele z mieszczących się na terenie miejscowości słupów energetycznych zostało w ostatnich latach wymienionych, ale wciąż bardzo wiele z nich wymaga wymiany.

2.3.6. Gospodarka odpadami

Na terenie Będkowa funkcjonuje system gospodarki odpadami obowiązujący na całym terenie gminy Trzebnica. Od roku 2000 na terenie gminy Trzebnica każdy właściciel nieruchomości zobowiązany jest do jej wyposażenia w pojemnik na gromadzenie odpadów komunalnych i ponoszenia kosztów ich opróżniania.

Gmina jest obsługiwana przez jedno wysypisko odpadów komunalnych, spełniające stawiane tego typu obiektom wymogi. Jest ono położone we wsi Jaszyce. Odpady z terenu sołectwa odbierane są raz w miesiącu. W wyrobisku po eksploatacji gliny istnieje nielegalne składowisko odpadów.

2.4.Sfera społeczna

2.4.1. Oświata

Na terenie miejscowości nie ma zlokalizowanych placówek oświatowych. Najbliższe placówki edukacyjne dla mieszkańców miejscowości to:

→ przedszkole: w Trzebnicy,

- szkoły podstawowe: szkoły podstawowe na terenie miasta Trzebnica oraz Szkoła Podstawowa Specjalna w Trzebnicy, Szkoła Podstawowa w Boleszynie, Szkoła Podstawowa w Kuźniczysku, Szkoła Podstawowa w Ujeźdźcu Wielkim,
- gimnazja: Gimnazjum w Ujeźdźcu Wielkim, Powiatowe Gimnazjum Sportowo-Językowe w Trzebnicy, Publiczne Gimnazjum przy Szpitalu im. świętej Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy, Publiczne Gimnazjum Specjalne w Trzebnicy
- szkoły ponadgimnazjalne: w Trzebnicy,
- szkoły wyższe: we Wrocławiu.

Większość dzieci – mieszkańców wsi Będkowo uczęszcza do Trzebnicy ze względu na bliskość miejsca zamieszkania.

2.4.2. Zdrowie

Najbliższe zakłady opieki zdrowotnej, wraz ze szpitalem (Szpital im. Św. Jadwigi), znajdują się w Trzebnicy.

Na terenie wsi ma swoją siedzibę Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej. Celem ośrodka jest zapewnienie całościowej opieki i leczenia osób bardzo ciężko i przewlekle chorych. W skład ośrodka wchodzi: Hospicjum stacjonarne, Hospicjum domowe (opieka nad pacjentem w domu), Zakład opiekuńczo leczniczy (ogólny, psychiatryczny, apaliczny, dla pacjentów wentylowanych mechanicznie), Poradnia medycyny paliatywnej, Poradnia onkologiczna oraz Wyjazdowa pomoc domowa.

Ośrodek dysponuje 1,2,3,4 osobowymi salami chorych, salą rehabilitacyjną, kaplicą, hostelem dla rodzin pacjentów, wypożyczalnią sprzętu medycznego oraz własnym transportem sanitarnym. Ośrodek cieszy się bardzo dobrą opinią, ma bardzo ważne znaczenie dla całego regionu Dolnego Śląska.

2.4.3. Rekreacja i sport

Wieś Będkowo stanowi jedno z ogniw Gminnego Zrzeszenia Ludowego Zespoły Sportowe. Obiektami sportowymi na terenie wsi są: boisko do piłki nożnej i siatkówki, wyposażone w kontener-przebieralnię. Odbywają się na nim imprezy, które są kierowane także do pobliskich miejscowości i przyciągają ich mieszkańców. Boisko nie spełnia jednak w pełni zapotrzebowania

mieszkańców – brak jest odpowiednio zorganizowanej przestrzeni dla widzów – brak jest ławek i odpowiedniego oświetlenia.

2.4.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalność kulturalna

Na terenie wsi nie funkcjonują odrębne ośrodki kultury. Brakuje również świetlicy jako miejsca okolicznościowych spotkań i zebrań miejscowej ludności.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Teren wsi w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce należy do Strefy "OW" obserwacji archeologicznej. Oznacza to, iż obowiązują tu wymogi konserwatorskie, określone w ustawach. Natomiast teren dawnego ośrodka wypoczynkowego objęty jest strefą "B" Ochrony Konserwatorskiej.

W Będkowie nie ma obiektów i obszarów, które byłyby zarejestrowane w rejestrze zabytków.

2.5. Gospodarka

Gospodarka wsi Będkowo opiera się w dużej mierze na rolnictwie oraz sadownictwie.

W dłuższej perspektywie ważną rolę w gospodarce wsi może odegrać agroturystyka. W tym celu konieczne jest poszerzenie bazy noclegowej oraz poszerzenie oferty usługowo-turystycznej.

Na terenie Będkowa funkcjonuje kilka przedsiębiorstw wśród których można wymienić:

- Stacja Paliw PHU "Pieprzyk",
- Chłodnice Samochodowe PHU Skoczyłs-Kołady
- Gumex Jerzy i Bogdan Łagoda

- Sklep Spożywczo-Przemysłowy
- Arka Usługi Pogrzebowe
- Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej.

Miejscowość nie jest rozwinięta pod względem turystycznym.

2.5.1. Bezrobocie

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy na koniec stycznia 2008 roku, zarejestrowanych było 6 mieszkańców Będkowa – w tym 3 kobiety.

2.5.2. Turystyka

Ze względu na brak obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru, a także obszarów chronionego krajobrazu miejscowość nie posiada zbyt wielkiego potencjału turystycznego w tradycyjnym rozumieniu, natomiast walory środowiskowe i bliskość większych miast – Trzebnicy i Wrocławia pozwalają rozważyć ideę rozwoju agroturystyki.

Obecnie w Będkowie nie istnieje infrastruktura noclegowa, nie ma także lokali gastronomicznych.

3. Analiza SWOT

3.1. Mocne i słabe strony miejscowości

<i>MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI, ATUTY</i>	<i>SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI, PROBLEMY</i>
<p>→ Bliskość miasta Trzebnica – społecznego, gospodarczego i kulturalnego centrum gminy, dzięki czemu zapewniony jest większy dostęp do tych zasobów, a przez to zwiększa jakość życia.</p> <p>→ Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego – Będkowo posiada takie plany dla większości działek we wsi.</p> <p>→ Dobrze rozwinięta sieć drogowa – przez miejscowość przechodzi droga krajowa oraz kilka innych dróg. Istniejąca sieć zapewnia wsi dużą dostępność komunikacyjną.</p> <p>→ Boisko – miejsce spędzania czasu wolnego dla mieszkańców miejscowości, wyposażony w kontener służący jako przebieralnia.</p> <p>→ Agroturystyka – miejscowość ma potencjał dla rozwoju działalności agroturystycznej. Wymaga to jednak inwestycji, zarówno w sektorze prywatnym, jak i w sektorze publicznym.</p>	<p>→ Podział miejscowości na dwie części bardzo ruchliwą drogą krajową nr 5, która jest przyczyną licznych wypadków.</p> <p>→ Brak kanalizacji.</p> <p>→ Brak miejsc spędzania czasu wolnego, a w szczególności brak oferty skierowanej do osób starszych. Powoduje to zmniejszenie komfortu życia w miejscowości oraz może w dłuższej perspektywie powodować osłabianie więzi społecznych.</p> <p>→ Brak placu zabaw dla dzieci.</p> <p>→ Brak terenów należących do gminy możliwych do wykorzystania pod inwestycje publiczne.</p> <p>→ Jednorodna gospodarka – gospodarka wsi oparta jest głównie na sadownictwie, które zależne jest od warunków pogodowych. Niekorzystne warunki klimatyczne (np. przymrozki) mogą mieć bardzo negatywny wpływ na sytuację materialną większości mieszkańców wsi.</p> <p>→ Brak odpowiedniej infrastruktury boiska</p>

3.2.Szanse i zagrożenia zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) „Odnowa i rozwój wsi” może być ważnym źródłem wsparcia dla lokalnych inicjatyw, które przysłużą się zarówno podniesieniu jakości życia mieszkańców, jak i zrównoważonemu rozwojowi lokalnej gospodarki. → Aktywna działalność samorządu na poziomie powiatu i gminy – na obu poziomach samorządu terytorialnego powstały długoletnie plany rozwoju. Na poziomie gminy jest realizowanych wiele inicjatyw służących poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej. → Gęsta sieć ścieżek rowerowych na terenie gminy. → Rosnące zainteresowanie turystów wypoczynkiem w gospodarstwach agroturystycznych. → Budowa miejsc spędzania czasu wolnego – zwiększy to atrakcyjność wsi oraz pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców, co może zahamować zmniejszanie liczby mieszkańców. → Organizacja wydarzeń kulturalnych, a przede wszystkim wydarzeń sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> → Malejąca liczba mieszkańców – od roku 1999 liczba mieszkańców Będkowa zmniejszyła się o około 15%. Sytuacja ta spowodowana jest między innymi odpływem mieszkańców do miast. → Zaostrzanie się klimatu – obserwowane w ostatnich latach zmiany klimatyczne mogą stanowić ogromne zagrożenie dla sadownictwa i w dłuższej perspektywie spowodować upadek miejscowych gospodarstw. → Strefy ochrony konserwatorskiej – mogą one ograniczać swobodę kształtowania przestrzeni oraz rozwoju miejscowości.

3.3. Zidentyfikowane problemy

Jako problemy mieszkańcy Będkowa wskazują na następujące czynniki:

- Zmniejszenie możliwości zarobkowania w rolnictwie
- Duża wypadkowość spowodowana przecięciem miejscowości drogą krajową nr 5
- Brak rozwiniętej oferty sportowo-kulturalnej we wsi
  - Rzadko organizowane są imprezy kulturalne i sportowe
  - Niedostateczna infrastruktura sportowa – boisko
  - Brak placów zabaw
  - Brak świetlicy

Wynika to m.in. z jednorodnej gospodarki wsi opartej głównie na sadownictwie, którego funkcjonowanie w dużej mierze zależne jest od warunków pogodowych. W okolicy brakuje również terenów należących do gminy, które można byłoby wykorzystać pod inwestycje publiczne – np. plac zabaw czy świetlice.

Szansą na przezwycięzenie tego problemu jest możliwość pozyskania funduszy unijnych i krajowych na rozwój własnej działalności gospodarczej. Natomiast dzięki wsparciu m.in. z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich „Odnowa i rozwój wsi” może nastąpić podniesienie jakości życia mieszkańców oraz warunki dla zrównoważonego rozwoju lokalnej gospodarki. W tym kontekście ważnym czynnikiem sprzyjającym aktywizacji mieszkańców może być także działalność samorządu na poziomie powiatu i gminy. Już teraz na poziomie gminy realizowanych jest wiele inicjatyw służących poprawie sytuacji społeczno- ekonomicznej.

Kolejnym problemem zidentyfikowanym przez mieszkańców Będkowa jest brak wystarczającej oferty kulturalno-rozrywkowej, w szczególności skierowanej do osób starszych. Problem ten można przezwyciężyć poprzez wykorzystanie ewentualnych szans płynących z otoczenia. Gmina dysponuje wieloma trasami rowerowymi, ciekawymi krajobrazowo. Połączenie Będkowa z siecią dróg rowerowych poprzez wytyczenie do nich rowerowej trasy dojazdowej z miejscowości pomoże w przyciągnięciu strumienia turystów na teren miejscowości. Natomiast organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz stworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej pozwoli na zatrzymanie turystów w samym Będkowie. Wykorzystać należy rosnące zainteresowania turystów wypoczynkiem w gospodarstwach agroturystycznych. Promocja Będkowa jako odpowiedniego miejsca na aktywny wypoczynek sprzyjać będzie inicjatywom zmierzającym do poszerzania oferty kulturalnej zarówno w stosunku do przyjezdnych, jak i samych mieszkańców Będkowa.

Konieczna jest przebudowa boiska. Brak jest odpowiedniej infrastruktury dla widzów – ławek i oświetlenia.

Miejscowość boryka się także z problemem bezpieczeństwa na swoim terenie. Największym problemem w tej dziedzinie jest fakt, iż Będków podzielony jest na dwie części przez ruchliwą drogę krajową, co naraża mieszkańców na niebezpieczne sytuacje, a nierzadko na poważne wypadki. Dla zapobieżeniu nieszczęśliwym wypadkom, konieczne jest wybudowanie kładki ponad drogą, dzięki której możliwe będzie bezkolizyjne przekraczanie drogi.

W kwestii bezpieczeństwa dzieci wielką potrzebą jest budowa placu zabaw – miejsca bezpiecznego: wydzielonego i odgradzonego. Zaspokojenie tej potrzeby pozwoli także zniwelować zagrożenie, jakim jest dla gminy proces emigracji młodych małżeństw – młodzi rodzice często decydują się na migracje w poszukiwaniu dogodnej infrastruktury, którą powinni znaleźć we własnej miejscowości.

4. Wizja rozwoju wsi

4.1. Wizja i cele strategiczne

Uwzględniając zachodzące zmiany na poziomie samorządowym, krajowym i otoczenia międzynarodowego oraz istniejące problemy społeczno-ekonomiczne, potrzeby mieszkańców oraz preferowane kierunki rozwoju, wizję wsi Będkowo można określić jako:

Być przyjaznym miejscem dla mieszkańców - stwarzającym możliwości wszechstronnego rozwoju - o zrównoważonej gospodarce.

Z wizji rozwoju miejscowości Będkowo wynikają dwa cele strategiczne:

Cel 1 Zwiększenie atrakcyjności miejscowości

Ze względu na dobry stan środowiska naturalnego, rolniczy charakter wsi oraz bliskość atrakcyjnej turystycznie Trzebnicy, turystyka (w tym agroturystyka) może być bardzo perspektywnym kierunkiem rozwoju. Umożliwi ona większe zróżnicowanie gospodarki miejscowości (w tej chwili opartej przede wszystkim na sadownictwie), a przez to w większym stopniu uniezależni ją od warunków pogodowych i od wahań koniunktury w rolnictwie.

Aby móc zrealizować ten cel, konieczne są inwestycje po stronie prywatnej oraz po stronie publicznej. Do pozytywnej realizacji tego celu przyczynią się także wszystkie zaplanowane zadania w ramach celu „Rozwój miejsc spędzania czasu wolnego”.

Cel 2 Podniesienie jakości życia na terenie wsi oraz stopnia integracji mieszkańców

Celem zahamowania procesu odpływu mieszkańców konieczne są inwestycje, które podniosą jakość życia w Będkowie. Ważnym wyzwaniem jest także wzmacnianie więzi między mieszkańcami, co będzie prowadziło do stworzenia trwałej wspólnoty lokalnej. Integracja mieszkańców jest także jednym z czynników, który wpływa na jakość życia we wsi oraz na chęć pozostania w niej.

Głównym wyzwaniem w tym obszarze jest tworzenie infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców całej wsi. Taka infrastruktura będzie służyła jako miejsce spotkań

mieszkańców i ich integracji. Również będzie ona podstawą do organizowania wydarzeń społecznych, kulturalnych czy sportowych, w tym o znaczeniu szerszym niż lokalne, w ramach jednej miejscowości.

Aby podnieść jakość życia mieszkańców konieczne jest także zminimalizowanie negatywnych efektów podziału miejscowości na dwie części przez drogę krajową nr 5.

4.2.Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych

Dokumentami, które wyznaczają ramy rozwoju wsi Będkowo na poziomie powiatu oraz gminy są:

- **Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013** – przyjęta uchwałą XL/234/06 Rady Powiatu Trzebnickiego z dn. 25 października 2006 roku.
- **Strategia rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica** – przyjęta uchwałą XXIX/255/01 Rady Miejskiej Gminy Trzebnica z dnia 21 czerwca 2001 roku.

W oparciu o Strategię zrównoważonego rozwoju powiat trzebnicki stawia przed sobą dwa strategiczne cele rozwojowe (długoterminowe):

- rozwój i modernizacja infrastruktury powiatu
- zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny na terenie powiatu trzebnickiego

Realizując pierwszy cel strategiczny powiat będzie systematycznie zmniejszał zapóźnienia w dziedzinie infrastruktury oraz wpływał na rozwój gospodarczy i społeczny swoich mieszkańców.

Drugi z celów strategicznych odnosi się do funkcji produkcyjnych, usługowych powiatu oraz zapewnienia rozwoju społeczności lokalnej. Cel ten będzie realizowany z jednej strony poprzez wykorzystanie jednego z największych bogactw powiatu, czyli warunków przyrodniczych, jak również wspieranie, wszelkimi dostępnymi przez powiat metodami, przedsiębiorców lokalnych.

Rozwój gospodarczy w powiecie jest warunkiem rozwoju społecznego. Pozwala on na zwiększenie dochodów, zarówno budżetowych powiatu, jak i gospodarstw domowych, niezbędnych dla prawidłowego rozwoju społecznego. Ponadto, rozwój gospodarczy, gwarantuje obniżenie poziomu negatywnych zjawisk społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne, alkoholizm, pauperyzacja i przestępczość.

Obok rozwoju gospodarczego istotnym zamierzeniem tego celu jest pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony ma to spowodować zwiększenie bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa zdrowotnego, a także doprowadzić do zmniejszenia patologii

społecznych tj. alkoholizmu, narkomanii. Z drugiej strony cele cząstkowe (zadania) służące realizacji celu operacyjnego „zapewnienie warunków rozwoju społecznego oraz integracja wspólnoty lokalnej” mają doprowadzić do większej identyfikacji mieszkańców ze swoją „małą ojczyzną”.

W oparciu o Strategię rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica celem nadrzędnym w działaniach na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji jest doprowadzenie do stanu, kiedy dziedzina ta stanie się podstawą utrzymania dla znaczącej części mieszkańców, a wizerunek miasta i gminy będzie się kojarzył mieszkańcom gminy, regionu i kraju z harmonijnie ukształtowaną funkcją turystyczną.

Postanowienia powyższych dokumentów znalazły swoje odzwierciedlenie w Planie Odnowy Miejscowości Będkowo oraz w sformułowanych przez mieszkańców celach strategicznych i wizji rozwoju wsi.

Pierwszy cel strategiczny Będkowa – **Rozwój atrakcyjności miejscowości** – w pełni pokrywa się z zamierzeniami na poziomie gminy oraz powiatu. Poniższa tabela przedstawia odniesienia do konkretnych celów lokalnych dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Dokument	Cel	Najważniejsze uwagi
Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013	<p>Cel Strategiczny: Zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny na terenie powiatu trzebnickiego.</p> <p>Cel Operacyjny: Rozwój turystyki i rekreacji na terenie powiatu.</p>	<p>Aby rozwinąć działalność turystyczną niezbędne są inwestycje, zaangażowanie władz samorządowych oraz społeczności lokalnej. Powiat ma szansę zostać zapleczem turystyki weekendowej Wrocławia i przyciągać turystów jedynie wtedy, gdy podejmie trud wykreowania nowych produktów i atrakcji turystycznych</p>
Strategia rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica	Rozwój turystyki i rekreacji.	<p>Celem nadrzędnym w działaniach na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji jest doprowadzenie do stanu, kiedy dziedzina ta stanie się podstawą utrzymania dla znaczącej części mieszkańców, a wizerunek miasta i gminy będzie się kojarzył mieszkańcom gminy, regionu i kraju z harmonijnie ukształtowaną funkcją turystyczną.</p>

Drugi cel strategiczny Będkowa – **Podniesienie jakości życia na terenie wsi oraz stopnia integracji mieszkańców** – także w pełni pokrywa się z zamierzeniami na poziomie gminy oraz powiatu. Poniższa tabela przedstawia odniesienia do konkretnych celów lokalnych dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Dokument	Cel	Najważniejsze uwagi
Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013	<p>Cel Strategiczny: Zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny na terenie powiatu trzebnickiego;</p> <p>Cel Operacyjny: Zapewnienie warunków rozwoju społecznego oraz integracja wspólnoty lokalnej.</p>	Jednym z ważnych elementów działań jest wzmocnienie tożsamości społeczności lokalnej zamieszkującej powiat oraz jej integracja.
Strategia rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica	Stworzenie warunków wszechstronnego rozwoju społecznego, zwłaszcza rodziny.	Władze lokalne muszą być świadome, iż największym atutem gminy są jej mieszkańcy, dlatego też wysiłki władz powinny koncentrować się na aktywizowaniu i wspieraniu działań maksymalnie wielu grup społecznych. Wypracowanie aktywności na polu społecznym, przyniesie pozytywny skutek na polu gospodarczym. Istotnym warunkiem aktywizacji jest integracja społeczności lokalnej.

5. Planowane przedsięwzięcia

5.1. Plan działań

Poniżej zawarta jest lista przedsięwzięć publicznych na najbliższe lata, które służą realizacji wyżej wymienionych celów. Są to cele tylko i wyłącznie w sferze publicznej, których realizacja jest konieczna, aby zapewnić skuteczność i opłacalność inicjatywom prywatnym.

W ramach **Celu 1 Rozwój atrakcyjności miejscowości:**

1. Budowa ścieżki rowerowej łączącej Będkowo z siecią tras rowerowych na terenie gminy.

Inwestycja ta zwiększy atrakcyjność turystyczną Będkowa oraz ułatwi rozwijanie agroturystyki miejscowym przedsiębiorcom.

2. Promowanie wśród mieszkańców podejmowania działalności gospodarczej, w tym agroturystycznej.

Działania te mogą być szczególnie skuteczne w związku z możliwością pozyskania z PROW środków na rozwijanie działalności pozarolniczej, w tym także działalności turystycznej.

W ramach **Celu 2 Podniesienie jakości życia na terenie wsi oraz stopnia integracji mieszkańców:**

1. Budowa kładki bezpiecznie łączącej dwie części wsi nad drogą krajową nr 5.

Inwestycja ta zwiększy zarówno bezpieczeństwo mieszkańców, jak i potencjalnych turystów oraz umożliwi bezpieczne przechodzenie do części wsi z boiskiem sportowym.

2. Przebudowa boiska sportowego.

Inwestycja ta podniesie atrakcyjność turystyczną oraz pozwoli miejscowości organizować wydarzenia sportowe dla kilku miejscowości.

Wśród koniecznych zmian można wymienić zakup ławek dla kibiców oraz budowę

wiat ochronnych dla zawodników.

3. Budowa placu zabaw.

Dzięki tej inwestycji powstanie miejsce zabaw dla dzieci z całej wsi. Przyczyni się to do integracji społecznej oraz kształtowania więzi społecznych. Plac zabaw mógłby powstać w pobliżu boiska sportowego.

4. Budowa oraz wyposażenie świetlicy jako miejsca spotkań mieszkańców.

Inwestycja taka rozwiązałaby problem braku miejsca spotkań oraz spędzania czasu wolnego (w szczególności dla ludzi w średnim wieku oraz starszych). Świetlica mogłaby stać się centrum życia społecznego oraz kulturalnego mieszkańców wsi.

W przypadku, gdy nie będzie możliwe zgromadzenie środków na budowę świetlicy, mieszkańcy będą dążyć do budowy innych mniejszych form infrastruktury, które będą spełniać te zadania (np. kontener z wyposażeniem, ogródek jordanowski). Inwestycja ta może być także połączona z wymienionymi wcześniej działaniami.

5. Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych skierowanych do mieszkańców Będkowa, sąsiednich miejscowości oraz potencjalnych turystów.

Wydarzenia takie będą służyły podniesieniu poziomu życia mieszkańców, jak i atrakcyjności turystycznej miejscowości. Aby możliwe było ich przeprowadzanie, konieczna jest infrastruktura na właściwym poziomie, co będzie zapewnione dzięki realizacjom zadań wcześniej wymienionych.

6. Budowa chodnika lub pobocza przy drogach.

Inwestycje takie zwiększą bezpieczeństwo mieszkańców oraz kierowców przejeżdżających przez teren Będkowa.

5.2. Harmonogram zadań

Operacje, które zostały zakwalifikowane do realizacji jako ważne z punktu widzenia rozwoju miejscowości realizowane będą zgodnie z poniższym harmonogramem.

Tabela 8 Harmonogram działań

L.p.	Zadanie	Szacunkowy koszt [zł]	Źródło finansowania	Termin realizacji [lata]
1.	Budowa ścieżki rowerowej łączącej Będkowo z siecią tras rowerowych na terenie gminy.	12 000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Małe Projekty	2010
2.	Promowanie wśród mieszkańców podejmowania działalności gospodarczej, w tym agroturystycznej.	25 000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2010
3.	Budowa kładki bezpiecznie łączącej dwie części wsi nad drogą krajową nr 5	900 000,00	Budżet Gminy	2020
4.	Przebudowa boiska sportowego	150 000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2015
5.	Budowa placu zabaw	60 000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2010
6.	Budowa oraz wyposażenie świetlicy jako miejsca spotkań mieszkańców	600 000,00	Budżet Gminy	2016
7.	Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych	25 000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Małe Projekty	Do 2012
8.	Budowa chodnika lub pobocza przy drogach	350 000,00	Budżet Gminy	Do 2020

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting

6. Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo musi zostać poprzedzone jego akceptacją przez mieszkańców miejscowości, reprezentowanych przez Radę Sołecką. W dalszej kolejności dokument zostanie poddany pod głosowanie Radzie Gminy, która uchwalając Plan Odnowy Miejscowości, wprowadzi go tym samym w życie.

Nad wdrożeniem planu czuwać będzie Sołtys oraz Rada Sołecka Będkowa oraz Burmistrz Gminy Trzebnica.

Tabela 9 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Będkowo

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Przedstawienie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo na Zebraniu Wiejskim i Radzie Sołeckiej	Sołtys Wsi Będkowo	Styczeń/Luty 2009
2.	Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo	Rada Sołecka Wsi Będkowo lub Rada Miejska w Trzebnicy	Styczeń/Luty 2009
3.	Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo	Rada Miejska w Trzebnicy	Styczeń/Luty 2009
4.	Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo na stronach internetowych Gminy	Burmistrz Gminy Trzebnica	Luty 2009
5.	Opracowanie dokumentacji technicznej inwestycji wskazanych w Planie, w tym operacji kwalifikujących się do wsparcia ze środków PROW	Burmistrz Gminy Trzebnica	2008-2019
6.	Realizacja zadań określonych w Planie Odnowy Miejscowości	Burmistrz Gminy Trzebnica, Rada Sołecka i Sołtys Wsi Będkowo	Do roku 2020

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting

Ze względu na dynamikę zmian społeczno-gospodarczych, możliwość wystąpienia zdarzeń niemożliwych do przewidzenia lub w innych uzasadnionych wypadkach, Plan Odnowy

Miejscowości Będkowo może zostać zmieniony lub uzupełniony w każdej jego części.

Zmian i uzupełnień można dokonać na wniosek członka Rady Sołeckiej wsi Będkowo. Każdy taki wniosek musi zostać uchwalony przez Radę Sołecka i zatwierdzony przez Radę Gminy.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji na temat przebiegu zaplanowanych w miejscowości inwestycji oraz ocenie ich prawidłowości oraz spójności z niniejszym planem. W miarę możliwości dokonywane będą okresowe zestawienia postępów we wdrażaniu postanowień Planu, poparte mierzalnymi wskaźnikami. W monitorowaniu będą brać udział te komórki organizacyjne Urzędu Miasta Gminy Trzebnica, które zostaną zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Będkowo.

Po pozytywnej opinii lokalnej społeczności i uchwaleniu Planu, będzie on obowiązywał do roku 2016. Oceny wdrożenia Planu, zarówno okresową, jak i końcową po upływie okresu obowiązywania, dokona Rada Sołecka Będkowa.

Zamierzenia przedstawione w niniejszym Planie będą upowszechniane w gronie przyszłych beneficjentów, wykonawców i podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie Planu. Komunikacja oprze się na trzech narzędziach pozostających do dyspozycji Miejscowości i Gminy.

Głównym źródłem informacji będą oficjalne strony Gminy Trzebnica, gdzie Plan Odnowy Miejscowości będzie w całości udostępniony do pobrania w formie elektronicznej przez zainteresowanych.

Drugim źródłem informacji będzie prasa lokalna i regionalna. To medium może zostać wykorzystane na etapie wyłaniania wykonawców do poszczególnych operacji w ramach planów inwestycyjnych przedstawionych w niniejszym dokumencie.

Lista przedsięwzięć inwestycyjnych zamieszczona w Planie pozwala także na identyfikację ewentualnych wykonawców/inwestorów, do których osoby odpowiedzialne za wdrażanie Planu będą mogły skierować akcje promocyjne i reklamę bezpośrednią, m.in. będzie istniała możliwość zaproszenia do negocjacji potencjalnych partnerów przy realizacji poszczególnych działań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Będkowo.

7. Wykaz tabel i rysunków

7.1. Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Gminy Trzebnica.....	8
Rysunek 2 Zdjęcie satelitarne miejscowości Będkowo.....	27

7.2. Spis tabel

Tabela 1 Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Trzebnica	7
Tabela 2. Struktura wieku dla Gminy Trzebnica w 2006 r.	9
Tabela 3 Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Trzebnica w 2002 roku	18
Tabela 4 Wielkość gospodarstw Gminy Trzebnica w 2002 roku	22
Tabela 5 Bezrobocie w gminie na tle powiatu, województwa i kraju.....	23
Tabela 6 Struktura bezrobocia na terenie gminy [liczba osób]	24
Tabela 7 Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji (31.12.2006)	24
Tabela 8 Harmonogram działań.....	43
Tabela 9 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Będkowo	44